

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 92/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' Τακτική Ολομέλεια
Συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ευγενία Βελώνη, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)

Μέλη : Βασιλική Πανταζή, Αικατερίνη Γρηγορίου, Στυλιανή Χαριτάκη, Αφροδίτη Κουτούκη, Αντιπρόεδροι του Ν.Σ.Κ., Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Χριστίνα Διβάνη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστος Μηκίδης, Διονύσιος Χειμώνας, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Βασίλειος Κορκίζογλου, Ιουλία Σφυρή, Ευτυχία Κασομένου, Παρασκευάς Χρυσσοστομίδης, Ιωάννης Αλεξανδράκης, Νικόλαος Πατηνιώτης, Φωτεινή Δεδούση, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Μαρία Δεληγιάννη, Παναγιώτης Δημόπουλος, Χρυσούλα Τσιαβού, Παναγιώτης Πανάγος, Δημήτριος Καμάρης, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτριες : Βασιλική Παπαλόη, Σωτηρία Κοσμά, Πάρεδροι Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος : Το με αριθμό πρωτ. οικ. ΥΠΕΝ/ΓρΥφΧΑΠ/81760/2218/25.08.2020 έγγραφο του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Περίληψη ερωτήματος: α) Ποιος ο χρόνος της αποσβεστικής προθεσμίας του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. προς βεβαίωση της εισφοράς σε χρήμα κατά των υπόχρεων ιδιοκτητών, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του α.ν. 344/1968 (Α΄

71), β) ποιος ο χρόνος παραγραφής των απαιτήσεων προς είσπραξη των βεβαιωμένων ως άνω οφειλών, κατά το άρθρο 6 του ίδιου αναγκαστικού νόμου.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

1. Το ως άνω ερώτημα εισηχθη ενώπιον της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους προς επανεξέταση, κατόπιν του εγγράφου του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με αριθμό πρωτ. οικ. ΥΠΕΝ/ΓΡΓΓΧΣΑΠ/24912/979/14.03.2022 μετά την έκδοση επ' αυτού της γνωμοδότησης του Γ΄ Τμήματος με αριθμό 170/2020.

Με την εν λόγω γνωμοδότηση που έγινε αποδεκτή με την επισημειωματική πράξη του αυτού ως άνω Υπουργού, με ημερομηνία 31-12-2020, έγινε δεκτό ότι : α) ο χρόνος αποσβεστικής προθεσμίας του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. προς βεβαίωση εισφοράς σε χρήμα είναι πενταετής και άρχεται από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου έλαβε χώρα η κύρωση της οικείας πράξης εφαρμογής, με την επιφύλαξη των οριζόμενων εξαιρετικών περιπτώσεων στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των σχετικών απαιτήσεων των Ο.Τ.Α., πριν ή μετά την ισχύ του άρθρου 2 του ν. 4315/2014 και β) ο χρόνος παραγραφής προς είσπραξη των βεβαιωμένων οφειλών των υπόχρεων ιδιοκτητών από τις εισφορές σε χρήμα είναι πενταετής και άρχεται από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου έλαβε χώρα η οριστική βεβαίωση αυτών.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στο Σύνταγμα στο άρθρο 24 παρ. 1, 2 και 3 ορίζεται ότι :

«1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός... 2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης... 3. Για να αναγνωριστεί

μία περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει.».

3. Σε εκπλήρωση των ανωτέρω συνταγματικών επιταγών, στο ν. 1337/1983 «Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις» (Α΄ 33), στο άρθρο 9 παρ. 1, 3 και 6^α, όπως οι δύο τελευταίες αντικαταστάθηκαν με τις παραγράφους 1 και 3 αντίστοιχα, του άρθρου 2 του ν. 4315/2014 (Α΄269), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 9

Εισφορά σε χρήμα

1. Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων που περιλαμβάνονται σε περιοχές ένταξης και επέκτασης κατά το άρθρο 1 του νόμου αυτού και διατηρούνται ή διαμορφώνονται σε νέα ακίνητα, συμμετέχουν με καταβολή χρηματικής εισφοράς στην αντιμετώπιση της δαπάνης για την κατασκευή των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων... 3. Η εισφορά σε χρήμα υπολογίζεται με βάση το εμβαδόν της ιδιοκτησίας, όπως αυτή διαμορφώνεται με την πράξη εφαρμογής και την τιμή ζώνης του οικοπέδου κατά το χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής... β)... Η εισφορά αυτή βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης στο κατάστημα της Φορολογικής Διοίκησης που εξυπηρετεί το δήμο, ενώ για τους δήμους που έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία η παραπάνω εισφορά βεβαιώνεται απευθείας στην υπηρεσία αυτή, μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής. Η εισφορά αυτή εισπράττεται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί εισπράξεως δημόσιων εσόδων, ως έσοδο του οικείου δήμου και αποδίδεται σε αυτούς κατά μήνα. Η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα καταβάλλεται εντός προθεσμίας εννέα (9) ετών από την πράξη επιβολής της, σε εκατόν οκτώ (108) ισόποσες μηνιαίες δόσεις ή σε τριάντα έξι (36) ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις ή σε δεκαοκτώ (18) ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης επιλέξει την καταβολή του συνολικού ποσού εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την πράξη επιβολής της εισφοράς, παρέχεται έκπτωση ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) επί του

συνολικού ποσού. Σε περίπτωση βεβαίωσης της εισφοράς σε χρήμα μετά την κύρωση διορθωτικής πράξης ως προς τα στοιχεία του ιδιοκτήτη, η προθεσμία καταβολής των οφειλών υπολογίζεται από την ημερομηνία της αρχικής πράξης επιβολής. Σε κάθε περίπτωση ως ελάχιστη μηνιαία δόση ορίζεται το ποσό των πενήντα (50) ευρώ, ως ελάχιστη τριμηνιαία το ποσό των εκατόν πενήντα (150) ευρώ και ως ελάχιστη εξαμηνιαία δόση το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ. Τα ανωτέρω ισχύουν αποκλειστικά για την οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα και όχι για τυχόν μετατροπές εισφοράς γης σε χρήμα ή προσκυρώσεις. Το ποσό της εισφοράς αυτής διατίθεται από τους οικείους Ο.Τ.Α. για την κατασκευή, εντός της περιοχής μελέτης, των βασικών κοινόχρηστων έργων υποδομής, όπως οδικό δίκτυο και δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, είτε από τον ίδιο είτε από εξουσιοδοτημένο από αυτόν φορέα, καθώς και για την εκπόνηση μελετών πολεοδόμησης, πράξεων εφαρμογής και ρυμοτομικών σχεδίων εφαρμογής. Κάθε διάθεση της εισφοράς αυτής για άλλο σκοπό είναι άκυρη..... 6.α. Σε κάθε συμβολαιογραφική πράξη που αφορά δικαιοπραξία εν ζωή και έχει ως αντικείμενο μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου που οφείλει εισφορά σε χρήμα, σύμφωνα με κυρωμένη πράξη εφαρμογής, επισυνάπτεται βεβαίωση του οικείου δήμου, ότι έχει καταβληθεί τουλάχιστον το ποσό των δόσεων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών υποχρεώσεων που αναλογούν στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα μεταβίβασης επί ποινή ακυρότητας γίνεται ειδική μνεία για τους υπόχρεους οφειλέτες και το υπολειπόμενο ποσόν οφειλής εισφοράς σε χρήμα. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη μεταγραφή ή την καταχώριση των δικαιωμάτων κυριότητας αντίστοιχα στα αρμόδια Υποθηκοφυλακεία ή Κτηματολογικά Βιβλία, ο αποκτών οφείλει να υποβάλει δήλωση ιδιοκτησίας στον οικείο δήμο προκειμένου να βεβαιώσει σε αυτόν το υπόλοιπο των οφειλών σε χρήμα και να προσκομίσει αντίγραφο αυτής στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό γραφείο, το οποίο κάνει σχετική επισημείωση στο περιθώριο της μεταγραφής. Σε κάθε περίπτωση το μη καταβληθέν υπόλοιπο των οφειλών εισφορών σε χρήμα βαρύνει τον αποκτώντα το δικαίωμα κυριότητος, ανεξαρτήτως του είδους της πράξης με την οποία το απέκτησε. Η απαίτηση του οικείου δήμου για το μη καταβληθέν υπόλοιπο των οφειλών εισφορών σε χρήμα δεν υπόκειται σε παραγραφή».

Στον ανωτέρω νόμο (1337/1983), στην παρ. 4, όπως ίσχυε αρχικά, προβλεπόταν ότι : «*Η εισφορά σε χρήμα υπολογίζεται ... Η εισφορά αυτή βεβαιώνεται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής. Με Π.Δ/γμα που προτείνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μπορεί να ορίζονται η καταβολή της εισφοράς αυτής σε δόσεις, ο χρόνος έναρξης καταβολής των δόσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. ...*».

4. Στο π.δ. 5/1986 «*Προσδιορισμός αξίας ακινήτων για την επιβολή εισφοράς σε χρήμα και τρόπος καταβολής της*» (Α' 2) που εκδόθηκε δυνάμει της προαναφερόμενης εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, στα άρθρα 1, 2, 3 και 4, όπως ισχύουν μετά το ν. 4315/2014 (άρθρο 2 παρ. 5, 6 και 7), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1

1. *Με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη συγκροτούνται Επιτροπές στην έδρα κάθε περιφερειακής ενότητας, που είναι αρμόδιες για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων που περιλαμβάνονται σε πράξεις εφαρμογής για τις περιοχές που εμπίπτουν στις διατάξεις περί εισφορών σε γη και χρήμα... 2... 3... 4.... 5... Ως χρόνος για τον προσδιορισμό της αξίας του ακινήτου λαμβάνεται ο χρόνος κύρωσης της πράξης εφαρμογής (σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1337/1983). Ως κριτήρια για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά στοιχεία από την οικεία Δ.Ο.Υ., την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία εκτιμώνται ελεύθερα από την Επιτροπή, ο μειωτικός συντελεστής (ΜΣ) της παραγράφου 8 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο το οποίο κρίνεται αναγκαίο...*

Άρθρο 2

1. *Μετά την επιστροφή των στοιχείων προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, αυτή εκδίδει πράξεις επιβολής της εισφοράς σε χρήμα, για κάθε κύριο ακινήτου που εμπίπτει στην περιοχή ένταξης ή επέκτασης, όπως φαίνεται στον πίνακα της πράξης εφαρμογής. 2. Η πράξη επιβολής περιλαμβάνει αναλυτικά εκτός από τα στοιχεία του υπόχρεου ιδιοκτήτη και όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό της εισφοράς σε*

χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 (εδάφιο πρώτο) του άρθρου 9 του Ν. 1337/1983...

Άρθρο 3

1. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά πράξης επιβολής εισφοράς σε χρήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 59/1980, βεβαιώνεται αμέσως στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο ή στην Οικονομική Υπηρεσία του οικείου Δήμου αν υφίσταται, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της εισφοράς που ορίζεται σε δύο (2) ισόποσες μηνιαίες δόσεις που δεν μπορεί να είναι μικρότερες από εκατό (100) ευρώ. 2. Αν η προθεσμία για άσκηση της προσφυγής παρέλθει άπρακτη το ποσό της εισφοράς γίνεται οριστικό και βεβαιώνεται ολόκληρο στο κατά την προηγούμενη παράγραφο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο. 3. Με βάση την τελεσίδικη επί της προσφυγής απόφαση βεβαιώνεται στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο, το ποσό της εισφοράς στο οποίο συμψηφίζεται το ποσοστό 20% και το τυχόν επί πλέον ποσό αυτού εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περίπτωση.

Άρθρο 4

1. Οι εισφορές σε χρήμα καταβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983. 2. Σε περίπτωση που καταστούν ληξιπρόθεσμες άνω των έξι (6) μηνιαίων ή άνω των δύο (2) τριμηνιαίων ή άνω της μίας (1) εξαμηνιαίας δόσης, χάνεται αμετάκλητα το δικαίωμα καταβολής της εισφοράς σε δόσεις και καθίσταται εφάπαξ απαιτητή και ληξιπρόθεσμη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κ.Ε.Δ.Ε. Σε περιπτώσεις ακινήτων που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά τα ανωτέρω, απαγορεύεται η μεταβίβαση ή η σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων και η χορήγηση έγκρισης ή άδειας δόμησης».

5. Στον α.ν. 344/1968 «Περί διατάξεων τινών αφορωσών εις τους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως» (Α' 71), στο άρθρο 2 με τίτλο «Αποσβεστική προθεσμία βεβαιώσεως εσόδων» στην παρ. 1, όπως το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 παρ. 2 του ν. 1416/1984 (Α' 18), ορίζεται ότι :

«1. Η βεβαίωσις των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους, εις ο ανάγονται. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η βεβαίωσις μετά την πάροδο της

παραπάνω προθεσμίας αν: α) είναι άγνωστος ο υπόχρεος, β) έχει ακυρωθεί μετά την πάροδο της πενταετίας η φορολογική εγγραφή για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής, γ) η βεβαίωση έγινε σε πρόσωπο που δεν είχε μερική ή ολική φορολογική υποχρέωση και δ) η βεβαίωση έγινε για οικονομικό έτος διάφορο από αυτό που αφορά η φορολογική υποχρέωση.

6. Στο β.δ. της 24.9/20.10.1958 «Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων» (Α' 171), στο άρθρο 76, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 6 του α.ν. 344/1968 (Α' 71), ορίζονται τα εξής: «Ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου εβεβαιώθησαν αύται οριστικώς. Κατ' εξαίρεσιν αι προερχόμενοι εκ φόρων εν γένει, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετίαν αρχομένην ως ανωτέρω.»

7. Στο β.δ. της 17-05/15-06-1959 «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114 - διόρθωση σφαλμάτων Α' 145), στα άρθρα 3 και 4 ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 3

Βεβαιώσεις εσόδου νοείται η κατά τους κειμένους νόμους παρά των αρμοδίων αρχών ή υπηρεσιών και οργάνων των δήμων εκκαθάρισις απαιτήσεως τινος των δήμων και ο προσδιορισμός του ποσού αυτής, του προσώπου του οφειλέτου, του είδους του εσόδου και της αιτίας δι' ην οφείλεται.

Άρθρο 4

1. Τίτλος βεβαιώσεως είναι παν έγγραφον αποδεικτικόν ή και απλώς βεβαιωτικόν της οφειλής προς τον δήμον. Ειδικώτερον: Έγγραφα αποτελούντα νομίμους τίτλους είναι: α) Αι οριστικά και τελεσίδικοι αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, β) Αι πειθαρχικά αποφάσεις, γ) Αι καταλογιστικά αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αι εν τη αρμοδιότητι πάσης δημοσίας ή δημοτικής αρχής εκδιδόμεναι νομίμως τοιαύται, δ) Αι δηλώσεις των φορολογουμένων και οι φορολογικοί κατάλογοι οι κατά τους οικείους φορολογικούς νόμους καταρτιζόμενοι υπό των αρμοδίων προς βεβαίωσιν του εσόδου το οποίον αφορώσιν ούτοι Υπηρεσιών ή οργάνων των δήμων. ε) Αι Χρεωστικά ομολογία πάσης φύσεως οφειλετών των δήμων. στ)

Τα υπό του νόμου κηρυσσόμενα διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα. 2. Τα εκ των ως άνω τίτλων στοιχεία καταχωρίζονται εις καταλόγους ή καταστάσεις εφ' ων αναγράφονται ονομαστικώς οι φορολογούμενοι και τα εισπρακτέα καθ' έκαστον τούτων ποσά, αναλυτικώς. 3. Αι εγγραφαί αύται γνωστοποιούνται επί αποδείξεσι εις τους φορολογουμένους διά κοινοποίησεως αποσπασμάτων εγγραφής, καλουμένους άμα όπως εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ασκήσουν τα ένδικα μέσα κατά της εγγραφής των. 4. Οι ούτω καταρτιζόμενοι κατάλογοι ή καταστάσεις μετά την εκπνοήν των νομίμων προθεσμιών υπογράφονται παρά των αρμοδίων οργάνων της βεβαιωτικής του εσόδου υπηρεσίας και αρχής και σφαιγίζονται διά της υπηρεσιακής αυτής σφαιγίδος, αποτελούν δε τον πλήρη βεβαιωτικόν νόμιμον τίτλον και εν συνεχεία τον νόμιμον τίτλον της εισπράξεως των βεβαιωθέντων εσόδων. 5. Ο ως άνω καταρτισθείς κατ' έσοδον και οικονομικόν έτος νόμιμος τίτλος, συντεταγμένος εις τριπλούν και συνοδευόμενος από κατάστασιν συντεταγμένην εις τριπλούν, αναγράφουσαν περιληπτικώς τον συνολικόν αριθμόν των φορολογουμένων, το είδος του εσόδου και το ποσοτικόν άθροισμα του τίτλου, διαβιβάζεται δι' εγγράφου του δημάρχου ή της αρμοδίας βεβαιωτικής αρχής εις το αρμόδιον ταμείον του δήμου... 6. Ως οι τίτλοι περιέλθωσιν εις το ταμείον, ο ταμίας ελέγχων τούτους, εκδίδει εντός προθεσμίας ενός μηνός από της παραλαβής των τίτλων το αποδεικτικόν παραλαβής αυτών εκ τριπλοτύπου βιβλίου, εις το οποίον αναγράφονται τα εν τη περιληπτική καταστάσει στοιχεία και επιπροσθέτως το είδος και ο αριθμός του τίτλου και τα κεφάλαια και άρθρα του προϋπολογισμού εσόδων. 7. Δι' έκαστον τίτλον εκδίδεται ίδιον αποδεικτικόν παραλαβής. 8. Τα στοιχεία του εκδοθέντος αποδεικτικού παραλαβής, σημειούνται υπό του ταμίου επί της προσθίας όψεως του πρώτου φύλλου του τίτλου και των περιληπτικών καταστάσεων, μεθ' ο επιστρέφεται η μία των περιληπτικών καταστάσεων μετά του εκδοθέντος αποδεικτικού παραλαβής εις την αποστείλασαν τον τίτλον αρχήν ή υπηρεσίαν. 9.... 12. Από της χρονολογίας της εκδόσεως του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής εισπρακτέων, ήτις και λογίζεται ως χρονολογία βεβαιώσεως του εν τω τίτλω εσόδου, οι εν τω τίτλω αναγραφόμενοι οφειλέται των δήμων υποχρεούνται εις την εντός των καθωρισμένων νομίμων προθεσμιών εξόφλησιν του χρέους των».

8. Στο ν.δ. 318/1969 «Περί βεβαιώσεως και εισπράξεως των εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 212), στα άρθρα 20, 21 και 22 προβλέπονται τα εξής:

«Άρθρο 20

1. Η εξόφλησις χρεών προς δήμους και κοινότητας ποσού άνω των 10.000 δραχμών δύναται ένεκα εξαιρετικών λόγων να ορίζεται εις δόσεις....

Άρθρο 21

1. Οι βεβαιωτικοί κατάλογοι των υποχρέων εις την καταβολή φόρου, τέλους, ... ή εισφοράς, εις ας περιπτώσεις δεν προβλέπεται άλλως υπό του παρόντος, καταρτίζονται ... εις τους δήμους τους έχοντας πληθυσμόν κάτω των 10.000 υπό του δημάρχου και ενός ή δύο υπαλλήλων του δήμου ... και εις τους λοιπούς υπό της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου,

Άρθρο 22

1. Οι βεβαιωτικοί κατάλογοι φόρων, τελών, ... εισφορών και προστίμων καταρτίζονται κατά τας διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 - 5 του από 17 Μαΐου 1959 Β. Δ. 2. Απόσπασμα των βεβαιωτικών καταλόγων κοινοποιείται με απόδειξη στο φορολογούμενο, για πόσο μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες δραχμές. ... (όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 61 του ν. 1416/1984, Α' 8). 3. Αντίγραφο του βεβαιωτικού καταλόγου αποστέλλεται, συγχρόνως με την ενέργειαν των κοινοποιήσεων εις τον ταμίαν διά την βεβαίωσιν του εσόδου. Μετά την πάροδον της, διά την άσκησιν προσφυγής κατά των βεβαιωτικών καταλόγων, προθεσμίας, η δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία αποστέλλει εις τον ταμίαν πίνακα εμφανίοντα τα ονοματεπώνυμα των ασκησάντων προσφυγήν μετά μνείας του αριθμού υπ' ον ούτοι φέρονται εγγεγραμμένοι εις τον βεβαιωτικόν κατάλογον. Ο ταμίας βάσει του πίνακος τούτου, αναστέλλει την είσπραξιν των αφορώντων εις τους προσφυγόντας ποσών, γνωστοποιεί δε εις τους υπολοίπους το χρέος των, κατά τας διατάξεις του άρθρου 41 του Ν.Δ. 4260/62. 4.».

9. Στο ν. 3463/2006 (Α' 114), με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, στα άρθρα 167 και 276 ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 167

Είσπραξη εσόδων

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος, για την είσπραξη των εσόδων των Δήμων και των Κοινοτήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν...

Άρθρο 276

Φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικώς κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της Ε.Ρ.Τ. - Α.Ε., από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.... 2. Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. καταργείται».

10. Στο ν.δ. 31/1968 (Α' 281), στο άρθρο 3, ορίζεται ότι: «Αι υπό των Αστικών εν γένει Νόμων και των ουσιαστικών διατάξεων περί δικών του δημοσίου αναγνωριζόμενοι εις το δημόσιον προνομίαί ή τεθεσπισμένοι ειδικοί προστατευτικοί διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και επί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, εφ' όσον αι τυχόν υφιστάμενοι αντίστοιχοι δια τους οργανισμούς τούτους προνομίαί εν γένει δεν είναι ευρύτεροι ή ευνοϊκώτεροι των επί του Δημοσίου ισχυουσών.»

11. Στο ν.δ. 356 της 27.3/5.4.1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (Α' 90), όπως ισχύει, στα άρθρα 1, 2, 3 και 5 προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

1. Η είσπραξις των εκ πάσης αιτίας δημοσίων εσόδων ενεργείται κατά τας διατάξεις του παρόντος Ν. Διατάγματος...

Άρθρο 2

Όργανα εισπράξεως - Νόμιμος τίτλος

1... η είσπραξη των δημοσίων εσόδων ανήκει στην αρμοδιότητα της Φορολογικής Διοίκησης και των λοιπών οργάνων που ορίζονται με ειδικές διατάξεις για το σκοπό αυτόν ή των ειδικών ταμιών, στους οποίους έχει ανατεθεί η είσπραξη ειδικών εσόδων....2. Για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων απαιτείται νόμιμος τίτλος...

Άρθρο 3

Καταβολή χρεών

1. Τα οιασδήποτε αιτίας χρέη προς το Δημόσιον καταβάλλονται εφ' άπαξ, εις δόσεις δε εφ' όσον ίδιοι διατάξεις περί τούτου ορίζουν...

Άρθρο 5

Ληξιπρόθεσμα χρέη

Τα χρέη προς το Δημόσιο που βεβαιώνονται στα δημόσια ταμεία και τα τελωνεία του Κράτους γίνονται ληξιπρόθεσμα ως εξής: 1. Τα χρέη που καταβάλλονται εφάπαξ την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα. 2. Τα χρέη που με βάση το νόμο καταβάλλονται σε δόσεις την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα κατά τον οποίο πρέπει να καταβληθεί κάθε δόση, σύμφωνα με τις σχετικές φορολογικές ή άλλες διατάξεις...».

12. Τέλος, στο ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), στο άρθρο 136 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

«1. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν παραγράφεται πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση με στενή έννοια) ...2. Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μαζί με τα πρόστιμα, τους τόκους και τις προσαυξήσεις που έχουν βεβαιωθεί παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε με στενή έννοια και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη. 3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που: α. ... η .. παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η με στενή έννοια βεβαίωση αυτής.»

Ερμηνεία και υπαγωγή διατάξεων

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Από τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 24 του Συντάγματος και του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, προκύπτει ότι για να αναγνωριστεί μία περιοχή ως οικιστική και να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων (ΣΤΕ 3932/1995, ΟΛΣΤΕ 2057, -8/1994, 1681/2015, 532/2017), με καταβολή χρηματικής εισφοράς, κατόπιν έκδοσης σχετικής πράξης από το αρμόδιο όργανο. Η εισφορά σε χρήμα, η οποία εισπράττεται ως δημοτικό έσοδο, επιβάλλεται μονομερώς και υποχρεωτικώς στους ιδιοκτήτες των ακινήτων όχι μόνο για την αντιμετώπιση της δαπάνης κατασκευής των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, τα οποία απαιτείται να γίνουν στην περιοχή, η οποία εντάσσεται στο σχέδιο πόλης, αλλά και για την εκπόνηση και άλλων πολεοδομικών μελετών και μελετών πράξεων εφαρμογής (ΣΤΕ 1612,-13/2020, πρβλ. ΣΤΕ 1681/2015, 3832/2014 επταμελούς, 3287/1995).

14. Περαιτέρω από τη διάταξη του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, που εκδόθηκε σε εκπλήρωση των ανωτέρω συνταγματικών επιταγών, σε συνδυασμό και με τις διατάξεις του π.δ. 5/1986, συνάγεται ότι η πράξη επιβολής εισφοράς σε χρήμα εκδίδεται μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής, κατόπιν εκτίμησης της αξίας των ακινήτων που αυτή αφορά, με κρίσιμο χρόνο υπολογισμού τον χρόνο κύρωσης της πράξης εφαρμογής. Στις διατάξεις του ανωτέρω π.δ/τος ορίζονται τα αρμόδια όργανα, η διαδικασία και τα κριτήρια για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου (άρθρα 1 και 2), ο τρόπος οριστικοποίησης του νόμιμου τίτλου της πράξης επιβολής της εισφοράς (άρθρο 3) και οι συνέπειες της μη εμπρόθεσμης καταβολής των δόσεων που προβλέπονται στο νόμο [(πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983), άρθρο 4].

15. Εξάλλου, η αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδάφιο πρώτο του Συντάγματος και ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, επιβάλλει, ιδίως, τη σαφήνεια και την προβλέψιμη εφαρμογή των εκάστοτε θεσπιζόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων και πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, όταν πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους, όπως είναι οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή επιβαρύνσεων υπό τη μορφή φόρων, τελών και εισφορών. Συνακόλουθα, για την επιβολή επιβαρύνσεων υπό τη μορφή φόρων, τελών και εισφορών απαιτείται να προβλέπεται προθεσμία, μετά την πάροδο της οποίας να μην είναι πλέον δυνατή η επιβολή σε βάρος του διοικούμενου της σχετικής οικονομικής επιβάρυνσης. Η προθεσμία δε αυτή, προκειμένου να εκπληρώνει τη συνιστάμενη στη διασφάλιση της αρχής της ασφάλειας δικαίου λειτουργία της, πρέπει να ορίζεται εκ των προτέρων και να μην εξαρτάται από ενέργειες δημόσιας Αρχής, να έχει δε εύλογη διάρκεια, δηλαδή να συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας και η διάρκεια αυτή να είναι επαρκώς προβλέψιμη από τον διοικούμενο. Αυτά προς τον σκοπό α) να μην αφήνονται οι διοικούμενοι έκθετοι αφ' ενός μεν σε μακρά περίοδο ανασφάλειας δικαίου, η οποία αποτελεί παράγοντα αποτρεπτικό για τον προγραμματισμό και την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων, αφ' ετέρου δε στον κίνδυνο να μην είναι πλέον σε θέση, μετά την παρέλευση μακρού χρόνου από το γεγονός που γεννά τη σχετική οικονομική υποχρέωση, να αντιμετωπίσουν τις προκύπτουσες οικονομικές υποχρεώσεις, είτε οι ίδιοι είτε, πολύ περισσότερο, οι αναλαβόντες, κατά νόμο, συνεπεία κληρονομικής ή οιονεί καθολικής διαδοχής (πιθανής σε περίπτωση που ο χρόνος για την απόσβεση της υποχρέωσης είναι μεγάλος ή αβέβαιος), τις υποχρεώσεις τους από φόρους, τέλη και εισφορές, και β) να μην αφήνεται το Δημόσιο, ο Ο.Τ.Α. ή άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου έκθετο στον κίνδυνο αδυναμίας είσπραξης τυχόν βεβαιούμενων, μετά την πάροδο μακρού χρόνου από τη γέννηση των σχετικών υποχρεώσεων, ποσών φόρων, τελών και εισφορών, λόγω της ενδεχομένως εν τω μεταξύ επελθούσας επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης των διοικούμενων, δεδομένου, άλλωστε, ότι μόνο με

την είσπραξη των φόρων, τελών και εισφορών επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος με την πρόβλεψή τους σκοπός, δηλαδή η κάλυψη των δαπανών, οι οποίες απαιτούνται για την επίτευξη των επιδιωκόμενων δημόσιων σκοπών (ΣΤΕ 1612-13/2020, πρβλ. Ολομ. ΣΤΕ 1738/2017).

16. Ενόψει των ανωτέρω, σε συνδυασμό και με τα όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη ως προς τον εν γένει φορολογικό χαρακτήρα της εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, το δικαίωμα του οικείου δήμου να επιβάλλει την εισφορά αυτή σε βάρος των ιδιοκτητών ακινήτων εκτός σχεδίου, τα οποία εντάσσονται στο σχέδιο πόλης, με την έκδοση της οικείας πράξης, υπόκειται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία που προβλέπεται στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968. Και τούτο, διότι δεν είναι επιτρεπτή, βάσει των ανωτέρω συνταγματικών αρχών, η νομοθετική θέσπιση μιας οικονομικής υποχρέωσης του διοικούμενου προς τον δήμο χωρίς παραλλήλως να υπάρχει εκ των προτέρων ορισμένη, βέβαιη και εύλογη προθεσμία, εντός της οποίας να μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του η σχετική οικονομική επιβάρυνση. Δεδομένου δε ότι σύμφωνα με τις προεκτεθείσες διατάξεις του ν. 1337/1983 και του π.δ. 5/1986, ως χρόνος για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων, προκειμένου να εκδοθεί η προβλεπόμενη πράξη επιβολής εισφοράς σε χρήμα, λαμβάνεται ο χρόνος κύρωσης της αρχικής πράξης εφαρμογής ή της τυχόν διορθωτικής πράξης εφαρμογής, στον χρόνο αυτόν ανάγεται, κατά λογική αναγκαιότητα, και η έναρξη της προθεσμίας για την επιβολή της εισφοράς. Συνεπώς, η πενταετής αποσβεστική προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 για την έκδοση της πράξης επιβολής της εισφοράς αυτής (εν ευρεία εννοία βεβαίωση της εισφοράς) από τον αρμόδιο Ο.Τ.Α. αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο κυρώθηκε η (αρχική ή η διορθωτική αυτής) πράξη εφαρμογής, εκτός εάν συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές περιπτώσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ως άνω αναγκαστικού νόμου, εξ αιτίας της οποίας δεν ήταν εφικτή η έκδοση πράξης επιβολής της εισφοράς και η εν ευρεία εννοία βεβαίωσή της εντός της ανωτέρω προθεσμίας (ΣΤΕ 1612-13/2020, πρβλ. ΣΤΕ 3286/1995). Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία η έναρξη της πενταετούς προθεσμίας για την επιβολή της εισφοράς εξαρτάται από την έναρξη των εργασιών για την υλοποίηση της πράξης

εφαρμογής, δηλαδή από μη σαφώς προβλέψιμο εκ των προτέρων χρονικό σημείο, θα είχε ως συνέπεια η κατάσταση του διοικουμένου να τίθεται επ' αόριστον εν αμφιβόλω, γεγονός το οποίο είναι αντίθετο στις συνταγματικές αρχές της ασφάλειας δικαίου, του κράτους δικαίου και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου (ΣΤΕ 1612-13/2020).

17. Για την ταυτότητα του λόγου η ως άνω πενταετής αποσβεστική προθεσμία ισχύει, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των σχετικών απαιτήσεων των Ο.Τ.Α., πριν ή μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 2 του ν. 4315/2014, διότι η τελευταία αυτή διάταξη, με την οποία θεσπίζεται το απαράγραπτο των αξιώσεων των Ο.Τ.Α. σχετικών με εισφορά σε χρήμα, ανεξαρτήτως της συνταγματικότητάς της, εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση αξιώσεων των Ο.Τ.Α. για το μη καταβληθέν υπόλοιπο των οφειλών εισφορών σε χρήμα σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας του βαρυνόμενου με την εισφορά ακινήτου, και όχι στις εν γένει σχετικές αξιώσεις των Ο.Τ.Α.

18. Κατόπιν τούτων ο χρόνος της αποσβεστικής προθεσμίας του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. για την εν ευρεία εννοία βεβαίωση εισφοράς σε χρήμα, με την έκδοση πράξης επιβολής της εισφοράς, είναι πενταετής σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 και αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο κυρώθηκε η πράξη εφαρμογής, εκτός εάν συντρέχουν οι εξαιρετικές περιπτώσεις του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 (άγνωστος υπόχρεος κλπ.).

19. Περαιτέρω, ο χρόνος παραγραφής προς είσπραξη των βεβαιωμένων ως άνω οφειλών, κατά το άρθρο 6 του α.ν. 344/1968, είναι πενταετής και αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο βεβαιώθηκαν οριστικά. Από τις ειδικές διατάξεις για τη διαδικασία της ταμειακής βεβαίωσης των δημοτικών εσόδων, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται στους Ο.Τ.Α., όπως είναι αυτές των άρθρων 3 (βεβαίωση και είσπραξη εσόδων) και 4 (τίτλοι βεβαίωσης) του Β.Δ/τος της 17-05/15-6-1959 και των άρθρων 20 (εξόφληση χρεών με δόσεις), 21 (σύνταξη βεβαιωτικών καταλόγων) και 22 (βεβαιωτικοί κατάλογοι, κοινοποιήσεις, δημοσιεύσεις κλπ.) του ν.δ. 318/1969, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 3 του π.δ/τος 5/1986, προκύπτει ότι το ποσό της εισφοράς σε χρήμα βεβαιώνεται οριστικά, κατά την έννοια του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968, με τον τρόπο και τη διαδικασία που προβλέπεται στις

προεκτεθείσες διατάξεις, για ολόκληρο το ποσό μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της πράξης επιβολής της εισφοράς. Αντιθέτως, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατ' αυτής, βεβαιώνεται αμέσως ποσοστό 20% και το τυχόν υπόλοιπο βεβαιώνεται μετά την τελεσίδικη απόρριψη της προσφυγής.

20. Για την είσπραξη, εξάλλου, της εισφοράς σε χρήμα, ως έσοδο του οικείου δήμου, ισχύουν κατά παραπομπή της διάταξης του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, παρ. 3 περ. β' εδάφιο πέμπτο, αλλά και σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), οι διατάξεις του Κώδικα περί είσπραξης δημοσίων εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του Κώδικα αυτού, τα χρέη, που με βάση το νόμο καταβάλλονται σε δόσεις, καθίστανται ληξιπρόθεσμα την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα κατά τον οποίο πρέπει να καταβληθεί κάθε δόση, σύμφωνα με τις σχετικές φορολογικές ή άλλες διατάξεις.

21. Από τις διατάξεις των άρθρων 3 του ν.δ. 31/1968 και το άρθρο 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) συνάγεται ότι στους Ο.Τ.Α., οι οποίοι εξαιρούνται από την εφαρμογή του ν.δ. 496/1974 (Α' 204) περί Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ. σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού, εφόσον δεν ισχύουν διατάξεις περισσότερο ευνοϊκές για τους Ο.Τ.Α. (ΑΠ 1310/2009, ΣΤΕ 2904/2017, 2748/2017, 2851/2017, ΝΣΚ 37/2021, ΟΛΝΣΚ 144/2021). Από τις ίδιες αυτές διατάξεις (του ν.δ. 31/1968 και του ν. 3463/2006), σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 136 του ν. 4270/2014 περί Δημοσίου Λογιστικού, σύμφωνα με την οποία η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μαζί με τα πρόστιμα, τους τόκους και τις προσαυξήσεις που έχουν βεβαιωθεί παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε με στενή έννοια και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη, προκύπτει ότι η αξίωση των Ο.Τ.Α. προς είσπραξη ταμειακώς βεβαιωθέντων εσόδων, που προέρχονται από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές, υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή της παραγράφου 2 του άρθρου 136, η οποία αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν εν στενή έννοια και κατέστησαν ληξιπρόθεσμα.

22. Η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα, κατά τις ρητές διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, καταβάλλεται εντός προθεσμίας εννέα (9) ετών από την πράξη επιβολής της, σε ισόποσες μηνιαίες, τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες δόσεις, ενώ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του π.δ. 5/1986, σε περίπτωση που καταστούν ληξιπρόθεσμες άνω των έξι (6) μηνιαίων ή άνω των δύο (2) τριμηνιαίων ή άνω της μίας (1) εξαμηνιαίας δόσης, απόλλυται αμετάκλητα το δικαίωμα καταβολής της εισφοράς σε δόσεις και αυτή καθίσταται εφάπαξ απαιτητή και ληξιπρόθεσμη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κ.Ε.Δ.Ε.

Η νομοθετική δε πρόβλεψη περί καταβολής των δόσεων της εισφοράς εντός προθεσμίας εννέα ετών *"από την πράξη επιβολής της"*, δεν αναιρεί τον προβλεπόμενο χρόνο της πενταετούς παραγραφής, αλλά προσδιορίζει το χρονικό εύρος της προθεσμίας καταβολής της εισφοράς, στην περίπτωση καταβολής της σε δόσεις, και μάλιστα στην περίπτωση της εμπρόθεσμης και προσήκουσας πληρωμής των δόσεων εντός του προβλεπόμενου στο νόμο χρονοδιαγράμματος.

23. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Ε.Δ.Ε., η οποία εφαρμόζεται και για την είσπραξη των εισφορών σε χρήμα (παρ. 20 της παρούσας) και του άρθρου 136 του ν. 4270/2014, ο οποίος εφαρμόζεται αναλογικά στους Ο.Τ.Α. κατά τα ανωτέρω (παρ. 21 της παρούσας) συνάγεται ότι τα χρέη από την εισφορά σε χρήμα, τα οποία βεβαιώθηκαν εν στενή εννοία και, βάσει του νόμου (άρθρο 9 παρ. 3 περ. β' εδ. 5 του ν.1337/1983), καταβάλλονται σε δόσεις, γίνονται ληξιπρόθεσμα την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα κατά τον οποίο πρέπει να καταβληθεί κάθε δόση και, ως εκ τούτου, η παραγραφή κάθε δόσης επέρχεται μετά την πάροδο πενταετίας από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη.

24. Σε περίπτωση δε που καταστούν ληξιπρόθεσμες άνω των έξι (6) μηνιαίων ή άνω των δύο (2) τριμηνιαίων δόσεων ή άνω της μίας (1) εξαμηνιαίας δόσης της εισφοράς, οπότε, κατά τα προαναφερόμενα, απόλλυται αμετάκλητα το δικαίωμα καταβολής αυτής σε δόσεις και η σχετική απαίτηση καθίσταται εφάπαξ απαιτητή και ληξιπρόθεσμη, παρά την παραπομπή με το άρθρο 4 παρ. 2 του π.δ. 5/1986, στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Κ.Ε.Δ.Ε., κατά

λογική ερμηνεία θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η παραγραφή, δεν μπορεί να είναι βραχύτερη της πενταετίας από τότε που η απαίτηση κατέστη ληξιπρόθεσμη και απαιτητή. Επομένως, στην περίπτωση αυτή, η πενταετής παραγραφή του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968, αρχίζει από τη λήξη του έτους εντός του οποίου η εισφορά κατέστη εφάπαξ καταβλητέα, και όχι από τη λήξη του έτους της εν στενή εννοία βεβαίωσης αυτής. Και τούτο, διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή, εάν επέλθει καθυστέρηση στις δόσεις μετά από το τέλος της πενταετίας από τη λήξη του έτους της εν στενή εννοία βεβαίωσης της εισφοράς, η αξίωση του Ο.Τ.Α. για το οφειλόμενο υπόλοιπο θα έχει παραγραφεί, το οποίο αντιβαίνει στη νομική λογική.

25. Ενόψει των ανωτέρω, συμπερασματικά, σε περίπτωση που δεν καταβληθούν ληξιπρόθεσμες δόσεις, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ. 2 εδ. 1 του π.δ. 5/1986 (π.χ. δεν συντρέχει υπερημερία επτά μηνιαίων δόσεων κ.ο.κ.), τότε η πενταετής παραγραφή του άρθρου 6 του α.ν. 344/1968 αρχίζει από το τέλος του έτους, εντός του οποίου κάθε δόση κατέστη ληξιπρόθεσμη και απαιτητή, ενώ στην περίπτωση που συντρέξουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ. 2 εδ. 1 του π.δ. 5/1986 και απωλεστεί το δικαίωμα καταβολής σε δόσεις, η παραγραφή για το ποσό εισφοράς που υπολείπεται αρχίζει από το τέλος του έτους, εντός του οποίου η εισφορά κατέστη εφάπαξ καταβλητέα.

Απάντηση

26. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τακτική Ολομέλεια), γνωμοδοτεί, **ομόφωνα**, ως ακολούθως:

Α) Ο χρόνος αποσβεστικής προθεσμίας του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. για την εν ευρεία εννοία βεβαίωση εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, με την έκδοση πράξης επιβολής της εισφοράς, είναι πενταετής και αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο κυρώθηκε η οικεία πράξη εφαρμογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968, εκτός εάν συντρέχουν οι εξαιρετικές περιπτώσεις του εδαφίου β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των σχετικών απαιτήσεων των Ο.Τ.Α., πριν ή μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 2 του ν. 4315/2014.

Β) Ο χρόνος παραγραφής προς είσπραξη των ταμειακά βεβαιωμένων οφειλών των υπόχρεων ιδιοκτητών από την εισφορά σε χρήμα είναι πενταετής σύμφωνα με το άρθρο 6 του α.ν. 344/1968 και αρχίζει :

α) σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής, από τη λήξη του έτους κατά το οποίο η εισφορά βεβαιώθηκε εν στενή εννοία οριστικά και κατέστη ληξιπρόθεσμη

β) σε περίπτωση καταβολής σε δόσεις :

βα) από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου κάθε καθυστερούμενη δόση κατέστη ληξιπρόθεσμη και απαιτητή και

ββ) στην περίπτωση καθυστέρησης καταβολής των δόσεων, κατά το άρθρο 4 παρ. 2 του π.δ. 5/1986 και αμετάκλητης απώλειας του δικαιώματος καταβολής σε δόσεις, από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου η εισφορά κατέστη, εξ αυτού του λόγου, εφάπαξ ληξιπρόθεσμη και απαιτητή.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 4-10-2022

Η Πρόεδρος

Οι εισηγήτριες

Ευγενία Βελώνη

Βασιλική Παπαλόη

Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.

Σωτηρία Κοσμά

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.